

הקנות הישיבה הנורכזית העולמית — צו השעה !

— מאת אברהם הופמן —

לפני כשלושים ושלוש שנים יצאה לאור חוברת קטנה, אשר מעל דפיה קרא הרב קוק זצ"ל להקמתה של ישיבה מרכזית עולמית, אשר בה ילמדו בחורינו מכל ארצות תבל, "בתבנית גדולה רחבה ומקיפה את כל אוצרותיה של תורתנו, אשר תעורר את תחיית ישראל על אדמת ארץ ישראל בכל הוד ציפיתה, בכל אמונתה, בכל תומתה, בכל מדותיה ובכל טובה ובכל עשרה והשכלתה". מאז עברו שנים והצורך בישיבה מרכזית אשר תותמה "חותם המלא של התחיה השלמה" הולך וגדל. הדרישה להקמתה של הישיבה המרכזית העולמית הולכת וגדלה ומקיפה את יושבי ארץ ישראל ויושבי גלויות ישראל ובני הנוער הדתי המאמינים כי אנו נמצאים בעצומו של תהליך הגאולה.

אך לרוב הציבור הדתי השואף לראות בהקמתה של הישיבה המרכזית — אין מושג ברור מה יהיה אופייה, מה יהיה המימון בה, במה תגדל ותתרום ממכל הישיבות ואיך תרים את כלל ישראל בכוחה המחיה. חוסר הבהירות וטשטוש המושגים בתודעת הציבור הדתי מנעו את הוצאתו של הרעיון מן הכת אל הפועל; מלבד הציבור הדתי — לראש העשייה היומיומית. חוסר ההצלחה הארגונית עשו את השאר...

עתה הגיעה העת להכשרת דעת הציבור הדתי להקמת הישיבה המרכזית העולמית !

★

טרם נגש לבדוק מה תתן לנו הישיבה המרכזית העולמית ובמה תצטיין בתכנה ובתכניתיה עלינו להצביע על

היגות רוחנית, אשר תוכל להרים את המשא הגדול של תקומתו המדינית של עם ישראל. הצורך מנהיגות זו יצר את החיץ בין ההלכה לבין המדינה, בין המשפט העברי למשפט המדינה המתהווה ומסר את ההנהגה הדתית של הציבור הדתי להשפעתם הרוחנית של מתנגדי תקומתו המדינית.

ג) אי-הקמתה של ישיבה במתכונת הישיבה המרכזית העולמית היא גורם עיקרי למשבר הקשה העובר על הציבור הדתי בכלל והנוער הדתי בפרט מאז תקומת ישראל בארצו. משבר זה מוצא את ביטויו בחוסר אידיאולוגיה דתית ברורה ובחוסר אידיאל דתי מר-כזי ובחוסר אידיאליזם בקרב הנוער הדתי, בין אם יושב הוא על ספסלי הישיבה ובין אם הוא מצוי כאולם ההרצאות של אחת האוניברסיטאות.

ד) אי-הקמתה של הישיבה המרכזית העולמית היא הגורם העיקרי לסטייה הדתית והמוסרית המסתמנת בישיבות בארץ הקודש והמתבטאת בטיפוח הלמדנות והגאווה הלמדנית ובריכוז יתר בטורי "אבן העזר" ו"חושן משפט" מאשר בטורי "אורח חיים" ו"יורה דעה".

כך הופך הלמדן ולא הצדיק לאידיאל של בן הישיבה והצדקות, המידות הטובות וההקפדה במצוות נדחקו מפני מעלת הלמדנות. גם התורה שבכתב, סדרי המשנה וספרות המחשבה והמורסר נדחה מקומם מפני לימוד הגמרא. ראשונים ואחרונים. והוא הדין בספרות הרבנית: ספרות הלכה עצומה הולכת ונכתבת אך ספרי מחשבה וי-הגות מקורית מאן דכר שמה !

התפיסה הפשטנית של מאמרו של רבי סעדיה גאון: "אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה" נל-מדת על ידי חלק של בחורי הישיבות בא"י כפשוטה, תוך התעלמות ממאמר

רבותינו ז"ל בפרקי אבות: כל שי-חכמתו קודמת ליראתו — אין חכמתו מתקיימת.

ה) אי-הקמתה של הישיבה המרכזית העולמית הביאה לדלדולן הרוחני של גלויות ישראל ולחוסר הקשר לא"י ולחוסר העליה של יהודים דתיים מ-ארצות המערב.

★

מה תתן לנו הישיבה המרכזית העולמית ?

א) הישיבה המרכזית העולמית תתן לנו את המוסר הלימודי והחינוכי ה-גבוה, בו ימצאו תלמידי הישיבות ה-קטנות את המסגרת הנאותה להמשכת לימודיהם ברוח תורת ארץ ישראל, מתוך הזדהות מוחלטת עם תהליך גאו-לת ישראל, כך נוכל למנוע תעייתנו של צעירנו בישיבות אשר דרכן הרעיונית איננה מתיישבת עם תפיסת הקמת מדי-נת ישראל, כראשית צמיחת גאולתנו. עם כל הנובע מזה.

ב) בישיבה זו יקום לנו דור של רב-נים אשר אהבת העם והארץ בלבם ומציאות החיים בארץ ישראל קרובה למחשבתם. דור של רבנים אשר "אהבת הוויים בארץ החיים" תרחיב את לבם ותפתח את דעתם, ומחשבות התורה, המתפרנסות מביצת הגלות, הפיזור ו-הרפיון לא יעלו עוד על לב. (מדברי הרב ז"ל).

לדאבונו הרב, רבים מן הרבנים בוגרי ישיבות ארץ ישראל ממשיכים בהתנגדותם למדינת ישראל ולצבא ה-הגנה לישראל. כתוצאה מהשקפותיהם אלה לא הצליחו להקים גשר בינם לבין הציבור היהודי הגדול בארץ וכ-תפוצות. הישיבה תצטרך לעצב הש-קפה חדשה על אופן מילוי תפקידו של הרב, שנוסף על ידיעה בתורה יהא מעורב עם הבריות וישלוט בדרכי ה-

השפעה והשכנוע לצורותיהם השונות. בקיא יהיה הרב במחשבת היהדות לדורותיה וידע לבטאה באופן המתקבל על הדעת ועל הלב של יהודי בן זמננו. המידות המוסריות הנעלות של הרב בישראל יהיו לדוגמא ולמופת לעם ולנוער. עלייתה של הרבנות הראשית תהיה אך פועל יוצא של עליית מעמדו וערכו של הרב המקומי וראש הישי-בה, בעיני הציבור כולו.

ג) זאת ועוד: מתוך ראיית הגשמת משטר התורה במדינה כאחד השלבים העליונים בתהליך הגאולה תראה הישי-בה המרכזית כאחד מתפקידיה החשו-רים החייאת המשפט העברי במדינה ע"י יציקתו לדפוסים המתחדשים לפי ההלכה הנצחית והבלתי-משתנית.

ד) אך לא רק רבנים, ראשי ישיבות ואנשי משפט תקים לנו הישיבה המר-כזית, אלא גם יור חוקרים בכל מקי-צועות היהדות ואנשי מחשבה ומחנכים חדורי אמונה והתלהבות אשר יביאו להתחדשות פנימית של החינוך הדתי. ולא הנמושות ילכו לעסוק בחינוך ה-דור הצעיר, כי אם הטובים והמובחרים האריות שבחבורה. יקום לנו "לגיון של מלך" אשר "תורת אלוקיו בלבם" — בכל עת ובכל מקום ובכל מצב. יקומו לנו מחנכים אשר ידעו להחדיר את תורתו של מרן הרב קוק זצ"ל לליבו-תיהם של תינוקות של בית רבן ולתו-דעת הוריהם.

הם יחזירו ויעלו את כבוד הוראת התורה בישראל ויהפכו את החינוך הדתי לאור זרוע לכלל ישראל, למוקד של אמונה ותקווה, למעיין של כוחות רעננים להאדרת כוחה הרוחני של מדינת ישראל.

★

באילו דרכים תצליח הישיבה להקים לנו דור אירים זה — על כך ברשימי-תנו הבאה.